

หม้อข้าวหม้อแกงลิง (อังกฤษ: nepenthes; ชื่อสามัญ: tropical pitcher plants หรือ monkey cups)

(nə'pɛnθiːz / มาจากภาษากรีก: ne = ไม่, penthos = โศกเศร้า, ความเสียใจ; ชื่อของภานะใส่เกล้าของกรีกโบราณ (กรีก: Nepenthe)) เป็นพืชกินสัตว์ประเภทหนึ่ง มีมากกว่า ๑๖๐ ชนิด และลูกผสมอีกมากมาย พบกระจายพันธุ์ในเขตร้อนชื้น ตั้งแต่ตอนใต้ของจีน, อินโดนีเซีย, มาเลเซียและฟิลิปปินส์; ทางตะวันตกของมาดากัสการ์

(๒ ชนิด) และเซเชลส์ (๑ ชนิด) ; ตอนใต้ของออสเตรเลีย (๓ ชนิด) และ นิวแคลิโดเนีย (๑ ชนิด) ; ตอนเหนือของอินเดีย (๑ ชนิด) และศรีลังกา (๑ ชนิด) พบมากที่บอร์เนียว และ สุมาตรา มักพบขึ้นตามที่ลุ่ม แต่ในระยะหลังหม้อข้าวหม้อแกงลิงชนิดใหม่ ๆ มักพบตามภูเขาซึ่งมีอากาศร้อนตอนกลางวันและหนาวเย็นตอนกลางคืน ส่วนชื่อหม้อข้าวหม้อแกงลิง มาจากข้อเท็จจริงที่ว่าลิงมาดื่มน้ำฝนจากหม้อของพืชชนิดนี้

การปลูกเลี้ยง

หม้อข้าวหม้อแกงลิงบางชนิดสามารถปลูกเลี้ยงได้ในเรือนกระจก เช่น *N. alata*, *N. ventricosa*, *N. khasiana* และ *N. sanguinea* หม้อข้าวหม้อแกงลิงทั้ง ๔ ชนิดนี้ เป็นพืชที่ราบสูง (highlanders) (*N. alata* มีทั้งแบบที่ราบต่ำและที่ราบสูง) ส่วนตัวอย่างของชนิดพืชที่ราบต่ำ (lowlander) ก็คือ *N. rafflesiana*, *N. bicalcarata*, *N. mirabilis* และ *N. hirsuta*

"พืชที่ราบสูง" เป็นหม้อข้าวหม้อแกงลิงชนิดที่ขึ้นในที่สูงอากาศหนาวเย็นในเวลากลางคืน (๑๐๐๐ เมตรขึ้นไป) "พืชที่ราบต่ำ" เป็นชนิดที่ขึ้นใกล้กับระดับน้ำทะเล (๐-๑๐๐๐ เมตร) หม้อข้าวหม้อแกงลิงชอบน้ำสะอาด , แสงจัด (ไม่ใช่แดดจัด), ชอบชื้นไม่ชอบแฉะ, อากาศไหลเวียนได้ดี ตัวอย่างชนิดที่สามารถเพาะเลี้ยงได้ง่ายอย่างเช่น *N. alata* ที่สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่มีความชื้นต่ำได้ดี พวกชนิดพันธุ์ที่สูงต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีอากาศเย็นถึงจะเจริญเติบโตได้ดี สามารถให้ปุ๋ยได้โดยให้เจือจางกว่าที่ระบุบนฉลาก ป้อนแมลงบ้างเป็นบางครั้ง บางชนิดใช้พื้นที่ในการปลูกเลี้ยงน้อยเช่น *N. bellii*, *N. x trichocarpa* และ *N. ampullaria* แต่ส่วนมากจะมีขนาดต้นที่ใหญ่และยาว

